

Aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
De heer mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Betreft : Aanbieding advies wetsvoorstel wijziging Boek 1 Burgerlijk Wetboek
Contactpersoon : mr. M.A.C. Herweijer
Doorkiesnummer : 070-3619355
E-mail : m.a.c.herweijer@minvenj.nl
Datum : 10 november 2011
Uw kenmerk : 5710133/11/6
Ons kenmerk : CR35/1077083/2011/MH/TvV
Onderwerp : Wetsvoorstel wijziging Boek 1 Burgerlijk Wetboek

Geachte heer Teeven,

Naar aanleiding van uw adviesaanvraag d.d. 21 september 2011 over het conceptwetsvoorstel tot aanpassing van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering mede in verband met de evaluatie van de Wet openstelling huwelijk en de Wet geregistreerd partnerschap (hierna wetsvoorstel wijziging Boek 1) laat de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (hierna: Raad) u graag het volgende weten.

Achtergrond wetsvoorstel

Uit de memorie van toelichting blijkt het volgende. Op 1 januari 1998 is het geregistreerd partnerschap wettelijk geregeld. Toen op 1 april 2004 het huwelijk werd opengesteld voor paren van gelijk geslacht was het de vraag of er nog behoefte bestond aan het geregistreerd partnerschap. Hierop zijn de Wet openstelling huwelijk en de Wet geregistreerd

partnerschap geëvalueerd.¹ Uit deze evaluatie blijkt dat het geregistreerd partnerschap een instituut is dat een meer zakelijke betekenis voor paren heeft, die dan ook afwijkt van het huwelijk met zijn van oudsher symbolische betekenis en traditie. Voor de mensen die hun relatie zakelijk willen bevestigen, biedt het geregistreerd partnerschap een alternatief. Het instituut voorziet daarom in een behoefte. Het kabinet meent, gelet op deze evaluatie, dat het geregistreerd partnerschap op een aantal punten verder gelijk moet worden gesteld met het huwelijk. Daarom stelt het kabinet een aantal wijzigingen voor. Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel uitvoering gegeven aan het Europees Verdrag inzake de adoptie van kinderen. Tot slot wordt een aantal andere inhoudelijke wijzigingen op het terrein van het personen- en familierecht voorgesteld en worden enkele redactionele onjuistheden hersteld.

De Raad zal hieronder een enkele opmerking maken en vervolgens twee kanttekeningen plaatsen.

Algemene opmerkingen

De Raad kan zich vinden in de keuze van dit kabinet om het geregistreerd partnerschap meer gelijk te stellen met het huwelijk. De Raad kan zich tevens vinden in het verlengen van de bewaartermijn voor adoptiedossiers en het herstel van enkele redactionele onjuistheden. De Raad heeft een tweetal kanttekeningen bij de voorgestelde wijzigingen op het gebied van het personen- en familierecht.

Enkel nog centrale ontsluiting gezagsregister

Voorgesteld wordt om artikel 244 van Boek 1 van het Burgerlijk wetboek (Bw) aan te passen om het zogenaamde gezagsregister centraal te ontsluiten en meer centraal te gaan houden. Reden hiervoor is dat het gezagsregister op die wijze gemakkelijker raadpleegbaar is voor zowel gerechten, andere instanties als de burger. Het voorgestelde artikel 244 Boek 1 Bw maakt het mogelijk het gezagsregister bij zowel de rechtbanken als op een andere bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen plaats of plaatsen te houden. Eenvoudige toegang tot het gezagsregister acht de Raad positief en de Raad is voorstander van centrale ontsluiting van deze gegevens. De Raad vraagt zich

---

¹ K. Boele-Woelki, I. Curry-Sumner, M. Jansen & W. Schrama, *Huwelijk of geregistreerd partnerschap? Een evaluatie van de Wet openstelling huwelijk en de Wet geregistreerd partnerschap in opdracht van het Ministerie van Justitie*, 2006.

af of het zinvol is om de mogelijkheid het gezagsregister bij de rechtbanken te houden, te handhaven. Hierdoor kunnen verschillen in de diverse registers ontstaan over hetzelfde rechtsfeit omtrent één minderjarige. De Raad beveelt aan het voorgestelde artikel 244 van Boek 1 Bw aan te passen zodat het gezagsregister slechts nog kan worden gehouden op één centrale plaats. Indien het echter de bedoeling van het kabinet is de centrale ontsluiting gefaseerd in te voeren, verdient het aanbeveling dit in de toelichting te verduidelijken en daarbij te noemen op welke termijn de gegevens centraal worden ontsloten.

Terzijde merkt de Raad ten aanzien van het gezag nog het volgende op. Naar huidig recht is het zo dat kinderen enkel in het gezagsregister worden opgenomen indien daarvan aantekening is gemaakt in het gezagsregister. Als een kind binnen het huwelijk wordt geboren, hebben de beide ouders van rechtswege het ouderlijk gezag over dat kind. Hiervan wordt dan geen aantekening gemaakt in het gezagsregister. In de praktijk is de Raad gebleken dat dit nog wel eens tot onduidelijkheid kan leiden en het verdient daarom aanbeveling dit te verduidelijken, bijvoorbeeld door in het centraal te houden gezagsregister van alle kinderen de gezagsouder(s) of voogd op te nemen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden aangesloten bij de gegevens in de gemeentelijke basisadministratie.

Geschillenregeling bij aanwijzing voogd na overlijden

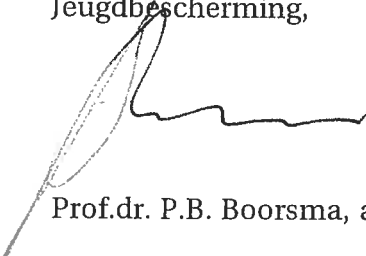
Ten aanzien van artikel 292 van Boek 1 Bw wordt voorgesteld om ouders een alternatief te bieden voor de testamentaire voogdij. Een ouder kan in de voorgestelde procedure met behulp van een door hem in te vullen formulier één of twee personen als voogd aanwijzen die na zijn overlijden het gezag over zijn minderjarige kind verkrijgen door aanvaarding van de voogdij. De aantekening hiervan wordt opgenomen in het gezagsregister. Ook wordt in het voorgestelde artikel 292 lid 4 van Boek 1 Bw voorzien in een conflictregel voor het geval dat een ouder zowel bij testament als door middel van aantekening in het gezagsregister heeft voorzien in het aanwijzen van een voogd. In dat geval heeft de aanwijzing die het meest recent heeft plaatsgevonden gevolg.

Het voorgestelde artikel voorziet echter niet in de omstandigheid dat twee gezagdragende ouders van mening verschillen over de aan te wijzen voogd na overlijden en allebei een formulier invullen waarin zij ieder kiezen voor

verschillende voogden. Toestemming van de andere ouder met gezag voor het maken van een aantekening is op grond van de bepaling, zoals deze nu is geformuleerd, immers niet nodig. Indien beide ouders twee verschillende voogden hebben aangewezen, ontstaat er een probleem bij overlijden van beide ouders. In het gezagsregister staan dan verschillende voogden aangewezen. De Raad beveelt aan om artikel 292 boek 1 Bw aan te vullen met een geschillenregeling voor het geval ouders ieder een formulier invullen met van elkaar afwijkende meningen over de aan te wijzen voogd(en). Hierbij denkt de Raad aan verwijzing naar artikel 253a van Boek 1 Bw (geschillenregeling) of het creëren van een andere mogelijkheid zodat een geschil over de voogd na overlijden ter toetsing kan worden voorgelegd aan de rechter.

Erop vertrouwend u hiermee van dienst te zijn geweest,

Hoogachtend,
namens de Raad voor Strafrechtstoepassing en
Jeugdbescherming,

Prof.dr. P.B. Boorsma, algemeen voorzitter